

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 1999.gada 6.jūlijā

Lietā nr.04 – 02(99)

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Endziņš, tiesneši A.Lepse, R.Apsītis, I.Čepāne, I.Skultāne un A.Ušacka, ar tiesas sēdes sekretāri L. Vīnkalnu,

piedaloties pieteikuma iesniedzēja – divdesmit 7.Saeimas deputātu – A.Razminoviča, M.Segliņa, G.Bērziņa, K.Greiškalna, J.Lagzdiņa, M.Vītola, H.Demakovas, Dz.Ābiņa, A.Kalvīša, J.Dalbiņa, J.Sproģa, A.Tiesneša, J.Šņepsta, S.Goldes, A.Šķēles, A.Rugātes, J.Škapara, J.Estas, A.Slaktera, A.Kiršteina – pārstāvim A.Razminovičam un

institūcijas, kas izdevusi aktu, kurš tiek apstrīdēts, – Ministru kabineta – pārstāvim V.Cielavam, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85.pantu, Satversmes tiesas likuma 16.panta 4.punktu un 17.panta otrās daļas 3.punktu,

Rīgā 1999.gada 15., 21. un 28.jūnijā atklātā tiesas sēdē izskatīja lietu

**„Par Ministru kabineta 1997.gada 21.janvāra noteikumu nr.46
„Noteikumi par vadības līgumiem” atbilstību 1998.gada 20.novembra
likumam „Informācijas atklātības likums””.**

Satversmes tiesa

konstatēja:

1997.gada 21.janvārī, pamatojoties uz Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta pirmās daļas 3.punktu, tika izdoti Ministru kabineta noteikumi nr.46

„Noteikumi par vadības līgumiem” (turpmāk – Noteikumi nr.46), kas nosaka vadības līguma saturu, kā arī tā noslēgšanas un izpildes kontroles kārtību valsts pārvaldē.

Vadības līgums šo noteikumu izpratnē ir rakstiska vienošanās starp līgumslēdzējām pusēm, lai panāktu resursu efektīvu izmantošanu valsts pārvaldes iestāžu (institūciju) darbības programmās vai prioritātēs, kā arī budžeta programmās vai apakšprogrammās noteikto mērķu sasniegšanai vai likumos un citos normatīvos aktos noteikto uzdevumu izpildei un veicinātu amatpersonu materiālo ieinteresētību vadības līgumā noteikto rezultātu sasniegšanai.

Papildus Noteikumu nr.46 10.punktā paredzētajiem vadības līguma būtiskiem nosacījumiem, 11.punktā ir noteikts, ka vadības līgumā var iekļaut arī citus jautājumus, ja tie pēc vadības līguma ierosinātāja uzskatiem ir nozīmīgi līguma mērķu sasniegšanai (līguma satura konfidencialitāte, līguma vienpusēja laušana uzticības zaudēšanas dēļ u. tml.) un nav pretrunā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

Vadības līguma trešais eksemplārs iesniedzams Valsts kancelejā, kas reizi ceturksnī informē Ministru kabinetu par noslēgtajiem vadības līgumiem, to saturu un izpildi.

1998.gada 29.oktobrī Saeima pieņēma Informācijas atklātības likumu. Tā mērķis ir nodrošināt sabiedrībai pieeju informācijai, kas normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanai ir valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu rīcībā. Šis likums nosaka vienotu kārtību, kādā fiziskās un juridiskās personas valsts pārvaldes iestādēs ir tiesīgas iegūt informāciju un to izmantot. Vienlaikus likums iedala informāciju vispārpieejamā informācijā un ierobežotas pieejamības informācijā.

Likuma 5.panta pirmā daļa nosaka, ka ierobežotas pieejamības informācija ir tāda informācija, kura ir paredzēta ierobežotam personu lokam sakarā ar darba vai dienesta pienākumu veikšanu un kuras izpaušana vai nozaudēšana šīs informācijas rakstura vai satura dēļ apgrūtina vai var

apgrūtināt iestādes darbību, nodara vai var nodarīt kaitējumu personu likumiskajām interesēm.

Saskaņā ar likuma 5.panta otro daļu ir noteikts, ka par ierobežotas pieejamības informāciju uzskatāma informācija:

- 1) kurai šāds statuss noteikts ar likumu;
- 2) kas paredzēta un noteikta iestādes iekšējai lietošanai;
- 3) par uzņēmējdarbības noslēpumiem;
- 4) par fiziskās personas privāto dzīvi;
- 5) kas attiecas uz atestācijas, eksāmenu, iesniegto projektu, konkursu

un citu līdzīga rakstura novērtējumu procesu.

Šā likuma Pārejas noteikumos Ministru kabinetam tika uzdots līdz 1999.gada 1.martam izdot noteikumus par kārtību, kādā iestādes rīcībā esošā informācija nododama atklātībai. Šādi noteikumi līdz lietas izskatīšanai nav izdoti.

Pieteikuma iesniedzējs apstrīd Noteikumu nr.46 11.punkta (turpmāk – apstrīdētā tiesību norma) atbilstību Informācijas atklātības likuma 5.pantam.

Pieteikumā uzsvērts, ka Informācijas atklātības likuma mērķis ir nodrošināt sabiedrības pieeju informācijai, kas normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanai ir valsts pārvaldes iestāžu rīcībā.

Pieteikuma iesniedzējs atzīst, ka Ministru kabinets saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta pirmās daļas 3.punktu bija tiesīgs izdot Noteikumus nr.46, taču šādi noteikumi vai to daļa saskaņā ar vispārīgiem tiesību principiem un spēkā esošo likumdošanu esot spēkā tikai līdz attiecīgo jautājumu regulējoša likuma spēkā stāšanās brīdim.

Informācijas atklātības likuma 5.panta otrajā daļā esot izsmeļoši uzskaitīti informācijas veidi, kas uzskatāmi par ierobežotas pieejamības informāciju, un tie aptverot arī apstrīdētajā tiesību normā regulēto jautājumu. Vienlaikus šis likums neparedzot ierobežotas pieejamības informācijas statusa noteikšanu ar Ministru kabineta noteikumiem.

Līdz ar to pieteikuma iesniedzējs lūdz atzīt, ka apstrīdētā tiesību norma ir zaudējusi spēku ar Informācijas atklātības likuma spēkā stāšanās brīdi – 1998.gada 20.novembri.

Pieteikuma iesniedzēja pārstāvis, 7. Saeimas deputāts A.Razminovičs, tiesas sēdē uzturēja iesniegto pieteikumu un papildus norādīja, ka personas tiesības saņemt publisku informāciju par nodokļu maksātāju naudas izlietojumu izrietot no Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 104.panta. Demokrātiskā valstī šāda informācija nevarot būt konfidenciāla. Tāpēc likumdevējs to vēlreiz uzsvēris likumā „Par valsts noslēpumu”.

Vadības līgumu saturs esot valsts institūciju rīcībā esoša informācija, kas saskaņā ar Informācijas atklātības likumu ir vai nu brīvi pieejama, vai arī ierobežotas pieejamības informācija. Piešķirot valsts amatpersonām tiesības pieņemt ar informācijas atklātības ierobežošanu saistītus lēmumus, Ministru kabinets esot pārkāpis pilnvaras, kuras tam nosaka Satversme un Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pants.

Pieteikuma iesniedzējs tiesas sēdē iesniegtajos paskaidrojumos akcentē to, ka vadības līgumu konfidencialitāte neļaujot kontrolēt valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, kas sevī ietverot arī informāciju par nodokļu maksātāju naudas izlietojumu. Paskaidrojumos uzsvērts, ka neatkarīgi no tā, „vai valsts līdzekļus tērē saskaņā ar civiltiesisku līgumu vai administratīvu aktu”, informācijai par budžeta līdzekļu izlietojumu esot jābūt publiski pieejamai, ja ar likumu nav noteikts citādi.

Ministru kabinets atbildes rakstā norādīja, ka Informācijas atklātības likums un Noteikumi nr.46 regulējot atšķirīgus jautājumus. Informācijas atklātības likums regulējot sabiedrības tiesības iegūt informāciju, savukārt Noteikumi nr.46 nosakot vadības līgumu saturu, kā arī to noslēgšanas, izpildes un izpildes kontroles kārtību valsts pārvaldē.

Vadības līgumi neesot pretrunā ar spēkā esošajiem likumiem, jo apstrīdētajā tiesību normā esot noteikts, ka līguma konfidencialitāte, kas ir tikai viens no iespējamiem papildus nosacījumiem, var tikt iekļauta līgumā tikai tad, ja tā nav pretrunā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem. Apstrīdētā

tiesību norma neierobežojot arī sabiedrības pieeju informācijai. Visa veida informācija par valsts amatpersonu ienākumiem, ieskaitot visu veidu ienākumus, kurus tās gūstot saskaņā ar vadības līgumiem, atbilstoši Korupcijas novēršanas likuma 24.panta trešajai daļai esot publiski pieejama ikgadējās valsts amatpersonu deklarācijās, kas likumā noteiktajā termiņā iesniedzamas Valsts ieņēmumu dienestā.

Ministru kabineta pārstāvis V.Cielava tiesas sēdē uzturēja Ministru kabineta atbildes rakstā pausto viedokli un papildus paskaidroja, ka vadības līgumi pēc būtības neesot tradicionālie darba līgumi, bet gan uzņēmuma līgumi saskaņā ar Civillikuma 2179.pantu. Darba līgums paredzot algu par izdarīto darbu, bet vadības līgumu gadījumā tiek saņemts atalgojums. Turklāt pieteikuma iesniedzēja iebildumus esot bijis iespējams atrisināt, negriežoties Satversmes tiesā.

Ministru kabineta pārstāvja V.Cielavas iesniegtajos paskaidrojumos norādīts, ka „strīdam par Noteikumu nr.46 11.punkta kompetenci būtu jāreducējas uz likumā noteiktajiem izņēmuma gadījumiem”. Taču „uzskatīt, ka vadības līgumu konfidencialitāti var noteikt tikai ar atsevišķu likumu, būtu Informācijas atklātības likuma (un vispār likuma) profanācija, jo ne jau par katru konkrētu likuma piemērošanas gadījumu ir jāpieņem atsevišķs likums!” (acīmredzot V.Cielavas paskaidrojumos un tiesas sēdē lietotais termins „konfidencialitāte” jāsaprot jēdziena „konfidencialitāte” izpratnē). Ministru kabineta pārstāvja paskaidrojumos teikts, ka „dispozitīvas normas veidā nosakot, ka vadības līgumā var tikt iekļauta konfidencialitāte, Ministru kabineta noteikumi nodrošina Informācijas atklātības likumā noteikto ierobežojumu ievērošanu vadības līgumos. Konfidencialitāti vadības līgumiem piedod nevis Ministru kabineta noteikumi, bet gan līgumslēdzēji, pamatojoties uz likumu.” Konfidencialitāti vadības līgumos varot noteikt, ja tam ir likumos noteiktais pamatojums.

Minētajos paskaidrojumos V.Cielava atsauca uz Latvijas Universitātes zinātnisko rakstu krājumu, kurā publicēta 1980.gadā pieņemtā Eiropas Padomes Ministru komitejas Rekomendācija par diskrēto rīcību valsts

pārvaldē, un apgalvo, ka vadības līgumus varot uzskatīt par tā saukto „diskrēto rīcību valsts pārvaldē” minētās Rekomendācijas izpratnē. Rekomendācijā termins „diskrēta rīcība” esot tulkots kā „brīva rīcība”. Savukārt „Svešvārdu vārdnīcā” vārds „diskrēts” tiekot tulkots kā „konfidenciāls”, „neizpaužams”. Saskaņā ar Korupcijas novēršanas likumu un Informācijas atklātības likumu par ierobežotu informāciju nevarot uzskatīt ienākumus, ko amatpersonas gūstot no vadības līgumiem.

Pieceja informācijai par valsts noslēpumiem esot arī atsevišķiem deputātiem, ja vien viņi esot saņēmuši speciālas atļaujas. Vadības līgumu kontroli veicot Finanšu ministrija un Valsts kontrole.

Lietpratējs K.J.Druva rakstveida atzinumā paskaidro, ka Ministru kabineta Noteikumi nr.46 nedrīkstot būt pretrunā ar Informācijas atklātības likumu, jo informācijas pieprasījums esot saistīts ar budžeta izpildes kārtību. Bez informācijas par budžeta līdzekļu izlietošanu kontrole pār budžeta izpildi neesot iespējama. Lai gan Informācijas atklātības likuma Pārejas noteikumi paredzējuši, ka līdz 1999.gada 1.martam Ministru kabinetam esot bijis jāizstrādā noteikumus par kārtību, kādā valsts iestādes rīcībā esošā informācija nododama atklātībai, tomēr līdz pat šim laikam iepriekšminētie noteikumi neesot izstrādāti. Valdības institūciju atteikums izsniegt pieprasīto informāciju neatbilstot arī likuma „Par valsts noslēpumu” 5.panta piektajam punktam, kurā esot norādīts, ka informācija par valsts budžeta izpildi un valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku noteiktām algām, likmēm, privilēģijām, atvieglojumiem un garantijām nevarot būt valsts noslēpums.

Lietpratējs Valsts kancelejas juriskonsults E.Stankevičs nevarēja sniegt kompetentas atbildes uz Satversmes tiesas uzdotajiem jautājumiem par vadības līgumu izpildes kontroli Valsts kancelejā.

Lietpratējs Valsts kancelejas direktors A.Vītols paskaidroja, ka Valsts kanceleja saņemot visu vadības līgumu trešos eksemplārus, bet neveicot uzraudzību vai kontroli par šo līgumu saturu, un, ka vadības līgumos noteiktās piemaksas izmaksātas darba algas fonda ietvaros. Konkrētās summas neesot iespējams izzināt, jo vadības līgumos tiekot minēts tikai koeficients, kāds

piemērojams konkrētam darba ņēmējam vai konkrētai personai, kas ir civildienesta attiecībās. Līdz ar to, nezinot pamatalgu, neesot iespējams aprēķināt vadības līgumu summu. Ministrijas ļoti dažādi iesniedzot ceturkšņa atskaites par vadības līgumiem. Valsts kanceleja neesot slēgusi vadības līgumus ar uzņēmējdarbībām. Lai uzzinātu informāciju par līgumu saturu, visos gadījumos esot jāvienojas ar līgumslēdzējpusēm, un tikai tad to varot nodot trešajai personai. Vadības līgumi tiekot slēgti ar ierēdņiem, kas veicot „mentāli smagu” darbu savu funkciju ietvaros, bet ne tikai par īpašu un atsevišķu uzdevumu veikšanu. Konfidencialitāte nepieciešama, lai vienkāršāk panāktu konkrētā uzdevuma izpildi, jo tādējādi līdzīgu struktūrvienību vadītāji nezinot viens par otra koeficientu vai atalgojumu. Pēc 1997.gada vadības līgumiem paredzētā summa valsts budžetā vairs neesot atsevišķi norādīta, bet tā tikusi iekļauta darba samaksas fondā. A.Vītols pieļāva iespēju, ka pilnīga informācija par vadības līgumiem izlietotajām summām varētu būt Valsts kontroles rīcībā tikai pēc tam, kad tikšot veikta revīzija visās institūcijās.

Lietpratējs Dz.Galvenieks tiesas sēdē paskaidroja, ka viņš neesot personīgi atbildīgs par vadības līgumu izpildes kontroli. Dz.Galvenieks sacīja, ka ierēdnis vai ierēdņa kandidāts nevarot nodarboties ar uzņēmējdarbību. Konfidenciali varētu būt tādi vadības līgumi, kuri saturot valsts noslēpumu un „varētu varbūt vēl kādus gadījumus atrast, kuros šī konfidencialitāte būtu likuma pamatā”. Civildienesta tiesiskās attiecības rodoties, ierēdņi ieceļot amatā.

Satversmes tiesa, izvērtējot apstrīdētās tiesību normas atbilstību Informācijas atklātības likumam un citiem likumiem,

secināja:

1. Tiesības uz informācijas brīvību, arī tiesības saņemt informāciju, ir cilvēktiesību un pamatbrīvību neatņemama sastāvdaļa. Šīs tiesības garantētas demokrātisko valstu pamatlikumos un starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos. Saskaņā ar Satversmes 100.pantu „ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus”. Savukārt, ievērojot Satversmes 116.pantu, šīs tiesības var

ierobežot tikai ar likumu un tikai, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību.

Kaut gan Satversmes 8.nodaļa, kura nosaka cilvēka pamattiesības, stājās spēkā 1998.gada 6.novembrī, t. i., vēlāk par apstrīdēto tiesību normu, tomēr Latvijas Republikas likumdošanas attīstība jau no valstiskās neatkarības atjaunošanas pirmajām dienām nepārprotami pierāda likumdevēja gribu un valsts nostāju, konsekventi ievērojot starptautisko cilvēktiesību un brīvību standartus, nodrošināt indivīda tiesības uz informācijas pieejamību. 1990.gada 4.maijā Augstākā padome, pieņemot deklarāciju „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”, garantēja vispāratzītu starptautisko cilvēktiesību ievērošanu Latvijā. Šajā pašā dienā, pieņemot deklarāciju „Par pievienošanos starptautisko tiesību dokumentiem cilvēktiesību jautājumos”, Latvija pievienojās Vispārējai cilvēktiesību deklarācijai un Starptautiskajam paktam par pilsoņu un politiskajām tiesībām. Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, uz kuru balstās visi citi starptautiskie cilvēktiesību dokumenti, ir visā pasaulē atzīts cilvēktiesību paražu avots, kuru valstis ievēro labprātīgi. Deklarācijas 19.pants aicina garantēt informācijas brīvību, arī tiesības uz informācijas pieejamību. Kopš 1992.gada 14.jūlija Latvijā ir spēkā Starptautiskais pakts par pilsoņu un politiskajām tiesībām. Šā pakta 19.panta otrā daļa nosaka, ka viena no cilvēka pamatbrīvībām ir brīvība meklēt, saņemt un izplatīt dažāda veida informāciju.

Eiropas demokrātisko valstu cilvēktiesību un brīvību garantiju pamatā ir Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija, kas Latvijā stājās spēkā 1997.gada 27.jūnijā. Apstiprinot šo Konvenciju, Latvija apliecinājusi apņemšanos saskaņā ar tās 10.pantu atzīt ikviena tiesības uz informācijas brīvību. Šīs tiesības ietver uzskatu brīvību un tiesības netraucēti saņemt un izplatīt informāciju. Minētajā pantā norādīts, ka šo brīvību īstenošana ir saistīta ar pienākumiem un atbildību, tā var tikt pakļauta formalitātēm un ierobežojumiem, bet tikai tādā gadījumā, ja šīs formalitātes vai ierobežojumi, pirmkārt, noteikti ar likumu. Otrkārt, ja tie nepieciešami

demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts vai sabiedriskās drošības intereses vai citu cilvēku pamattiesības un brīvības.

Apstrīdētā tiesību norma tās izdošanas brīdī 1997.gada 21.janvārī bija pretrunā starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem. Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas starptautiskajiem līgumiem” 13.pantu Saeimas apstiprināto starptautisko līgumu normas ir prioritāras attiecībā pret valsts iekšējiem normatīvajiem aktiem, izņemot Satversmes normas. Ministru kabinetam, izdodot Noteikumus nr.46, bija jāņem vērā Latvijā spēkā esošās starptautisko cilvēktiesību normas.

2. Saskaņā ar Satversmes 1. pantu, kura darbība Latvijā tika atjaunota jau 1990.gada 4.maijā, „Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika”. Viena no demokrātiskas un tiesiskas valsts pazīmēm ir cilvēka tiesību un pamatbrīvību garantēšana, un tikai atsevišķos gadījumos šīs tiesības un brīvības var tikt ierobežotas, bet ierobežotas tikai ar likumu. Ministru kabinetam, izdodot apstrīdēto tiesību normu, bija jāvadās no Satversmes 1.panta un Konstitucionālā likuma „Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi”, kas stājās spēkā 1992.gada 23.janvārī un zaudēja spēku līdz ar Satversmes 8.nodaļas spēkā stāšanos. Tādējādi, jau Noteikumu nr.46 izdošanas brīdī minētā likuma 30. un 44.pants saturēja tiesību normas, kas bija līdzīgas Satversmes 8.nodaļā noteiktajām tiesībām uz informācijas pieejamību. Tātad šīs tiesības varēja ierobežot tikai likumdevējs.

Apstrīdētā tiesību norma ir pretrunā arī ar citiem Latvijas Republikas likumiem: ar likumu „Par valsts noslēpumu” un ar Informācijas atklātības likumu. Šie likumi garantē informācijas pieejamību, vienlaikus nosakot tai arī ierobežojumus. Noteikumu nr.46 izdošanas laikā spēkā bija likums „Par valsts noslēpumu”. Šā likuma 5.panta piektais punkts aizliedz ne vien piešķirt valsts noslēpuma statusu, bet arī jebkādā veidā ierobežot pieejamību informācijai par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un citu darbinieku atalgojumu. Tāpēc informācija par vadības līgumā paredzēto atalgojumu nedrīkst būt konfidenciāla.

Arī Informācijas atklātības likuma 2.panta trešā daļa nosaka, ka informācija ir pieejama sabiedrībai visos gadījumos, kad likumā nav noteikts citādi. Savukārt, likuma 5.panta otrā daļa nosaka informācijas grupas, pieeja kurām ir ierobežota. Vadības līgumu saturs šiem kritērijiem neatbilst un nav iekļaujams nevienā no minētajām grupām. Tāpat kā Satversme, arī Informācijas atklātības likums nedod Ministru kabinetam tiesības atzīt informāciju par ierobežoti pieejamu, vēl jo vairāk, deleģēt šādas tiesības citām personām (šajā gadījumā vadības līgumu slēdzošajām pusēm).

Līdz ar to apstrīdētā tiesību norma, kura nosaka, ka līguma slēdzējpusēs (dalībnieki), savstarpēji vienojoties, var vadības līgumā iekļaut nosacījumu par tā satura konfidencialitāti, ja tā nav pretrunā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, neatbilst Satversmē garantētajām cilvēktiesībām saņemt informāciju. Informācijas pieejamības tiesības var tikt ierobežotas tikai ar likumu un tikai īpaši paredzētos gadījumos. Tās nedrīkst ierobežot ar līguma slēdzēju (dalībnieku) vienošanos. Proti, personas tiesības iegūt informāciju ir neierobežotas, ciktāl likums nenosaka pretējo. Tādējādi ikviens ierobežojums iegūt informāciju iztulkojams iespējami šauri.

3. Demokrātiskas valsts pārvaldes funkcionēšanas neatņemama pazīme ir tās pārskatāmība un informācijas par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu pieejamība. Pārvaldes iestādēm savā ikdienas darbā jāievēro un jāpiemēro cilvēktiesību normas, kas noteiktas Satversmē un citos likumos. Ikvienam cilvēkam saskaņā ar Satversmi ir tiesības būt informētam par valsts pārvaldes sistēmas institūciju darbību, lai pārlicinātos, ka tās efektīvi, godīgi un taisnīgi saskaņā ar likumiem, pilda sabiedrības uzticētās funkcijas.

Atklātības principu kā vienu no svarīgākajiem principiem demokrātiskas valsts pārvaldes sistēmas nodrošināšanā ir atzinusi arī pati valdība pirms Noteikumu nr.46 izdošanas. Ministru kabineta 1995.gada 28.martā apstiprinātās Latvijas valsts pārvaldes reformas koncepcijas 27. un 28.punktā ir noteikts, ka atklātība tiek veicināta ar informāciju par valsts darbību, lai rastos ticība, ka lēmumi tiek pieņemti, ievērojot taisnīguma principu, un samazinātos

interesu konflikta iespējas. Savukārt informācija par valsts līdzekļu izmantošanu nodokļu maksātājiem jādara zināma viegli saprotamā veidā.

To, ka vadības līgumu konfidencialitāte ir konstitucionālo tiesību uz informācijas brīvību ierobežošana, pierāda arī apstrīdētās tiesību normas piemērošana praksē, jo no minētās normas spēkā stāšanās brīža līdz šim brīdim informācija par vadības līgumiem pilnā apmērā nav bijusi pieejama ne deputātiem, ne citiem sabiedrības locekļiem, ne arī valsts institūcijām, izņemot Valsts kontroli.

Kaut arī Saeimas deputātiem saskaņā ar likumu „Par valsts noslēpumu” ir pieeja pat valsts noslēpumam un tiesības to izmantot savu amata (dienesta) pienākumu veikšanai, tomēr ne Valsts kancelejā, ne Finanšu ministrijā informācija par vadības līgumiem viņiem netika sniegta. To apliecina deputātam A. Razminovičam sniegtā Finanšu ministrijas 1999.gada 12.februāra atbildes vēstule Nr.10–08/31 un Valsts kancelejas 1999.gada 17.februāra vēstule Nr.50/7–481. Tajās teikts, ka „vadības līgumi tika noslēgti, pamatojoties uz Ministru kabineta 1997.gada 21.janvāra noteikumiem nr.46 „Noteikumi par vadības līgumiem” un Latvijas Civillikuma noteikumiem. Vadības līgumi saskaņā ar līdzēju vienošanos ir uzskatāmi par konfidenciāliem un var tikt izpausti, tikai abām līdzēju pusēm piekrītot”. To apstiprina arī lietpratēja A.Vītola paskaidrojumi tiesas sēdē.

Pretēji Ministru kabineta atbildes rakstā paustajam viedoklim, ka informācija par amatpersonu visu veidu ienākumiem, arī par vadības līgumiem, ir pieejama ikgadējās valsts amatpersonu deklarācijās, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors A.Sončiks šā gada 14.jūnija atbildē Nr.7/8207 Satversmes tiesai norāda, ka Valsts ieņēmumu dienesta „Korupcijas novēršanas kontroles daļa valsts amatpersonām neizvirza prasību vienā darba vietā saņemtos ienākumus dalīt pa ieņēmumu grupām – darba alga, ienākumi, kas gūti saskaņā ar vadības līgumiem, prēmijas, piemaksas u. c., – un uzskata, ka šie ieņēmumi var tikt uzrādīti vienā summā”.

Nav pamatots V.Cielavas apgalvojums, ka vadības līgumi, atbilstoši Rekomendācijai nr.R(80)2, kas pieņemta 1980.gada 11.martā Eiropas padomes

Ministru komitejā, varētu tikt uzskatīti par tā saucamo diskreto rīcību valsts pārvaldē, jo minētās Rekomendācijas principi attiecas uz administratīviem aktiem (skat. Recommendation No. R(80)2 Concerning the exercise of discretionary powers by Administrative Authorities. // Principles of Administrative Law Concerning the Relations Between Administrative Authorities and Private Persons. Directorate of Legal Affairs, Strasbourg, 1996, p.251).

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 30. – 32. pantu, Satversmes tiesa

nosprieda:

Atzīt Ministru kabineta 1997.gada 21.janvāra noteikumu nr.46 „Noteikumi par vadības līgumiem” 11.punktu daļā par konfidencialitāti par neatbilstošu Satversmes 100.pantam un 116.pantam un spēkā neesošu no tā izdošanas brīža.

Spriedums stājas spēkā tā pasludināšanas brīdī. Spriedums ir galīgs un nepārsūdzams.

Spriedums pasludināts Rīgā 1999.gada 6.jūlijā.

Satversmes tiesas sēdes priekšsēdētājs	A.Endziņš
Satversmes tiesas tiesnesis	A.Lepse
Satversmes tiesas tiesnesis	R.Apsītis
Satversmes tiesas tiesnese	I.Čepāne
Satversmes tiesas tiesnese	I.Skultāne
Satversmes tiesas tiesnese	A.Ušacka